

Kun nainen lyö

Kirjallisuuskatsaus naisten käyttämästä väkivallasta

Emma Takalo

2/2024

TIIVISTELMÄ

Tekijät: Emma Takalo: Kun nainen lyö. Kirjallisuuskatsaus naisten käyttämästä väkivallasta

Opinnäytetyön muoto: Kirjallisuuskatsaus

Julkisuusaste: Julkinen

Ohjaaja: Kaisa Lankoski ja Peter Liski

Tutkinto: Poliisi (AMK)

Naisten käyttämä väkivalta on noussut julkiseen keskusteluun viime vuosina. Tutkimusten perusteella 10–20 % väkivaltarikosten epäillyistä on naisia, mutta vain 4 % naisten käyttämästä parisuhdeväkivallasta tulee poliisin tietoisuuteen. Tämä opinnäytetyö on toteutettu kuvailevana kirjallisuuskatsauksena ja lähteinä on käytetty pääasiassa Suomessa toteutettuja tutkimuksia. Väkivaltatutkimusta ei ole tehty kovin paljoa siitä näkökulmasta että tekijänä on nainen.

Väkivaltaa on olemassa monenlaista ja väkivalta voi kohdistua toisiin ihmisiin, johonkin tiettyyn ihmisryhmään, yhteisöön taikka ihmiseen itseensä. Väkivallan muotoja on fyysisen väkivallan lisäksi useita, esimerkiksi henkistä, taloudellista, sosiaalista ja hengellistä. Väkivaltaa voi olla hyvin vaikea tunnistaa, erityisesti silloin, kun se ei jätä fyysisiä jälkiä.

Naiset kohdistavat eniten väkivaltaa läheisiin ihmisiin, kuten puolisoon tai omiin lapsiin. Näille väkivaltatilanteille tyypillistä on se, että väkivalta tapahtuu useimmiten kotona ja siten, ettei väkivallalle ole ulkopuolisia todistajia. Naisten käyttämä väkivalta on useimmiten seurauksiltaan lievempää kuin miesten käyttämä väkivalta. Naisten tekemät henkirikokset Suomessa ovat harvinaisen ilmiö ja uhreiksi joutuvat tavanomaisimmin naisen oma puoliso taikka lapsi, kuten lievempääkin väkivaltaa käytettäessä.

Syyt naisten käyttämän väkivallan taustalla ovat sidoksissa siihen, kehen väkivaltaa on kohdistettu. Tavallisimmin väkivallan käyttämistä omaa puolisoa kohtaan selitetään usein itsepuolustuksella ja kostolla, kun taas lapsiin kohdistettua väkivaltaa selitetään väsymyksellä ja kasvatukseen. Yleisellä tasolla väkivallan selittäjänä, joka ei ole sidoksissa uhriin, voidaan pitää alkoholia, mielenterveyden häiriöitä sekä omia traumoja väkivallan kokijana.

Sivumäärä: 25

Tarkastuskuukausi ja vuosi: 2/2024

Avainsanat: väkivalta, aggressiivisuus, henkinen väkivalta, perheväkivalta, lähisuhdeväkivalta

ABSTRACT

Authors: Emma Takalo: When a woman beats. A literary review of violence used by women.

Type of thesis: Research-based thesis

Publicity: Public

Supervisor: Kaisa Lankoski and Peter Liski

Degree: Bachelor of police services

In recent years the violence used by women has come in to the public debate. Based on research 10-20 % of suspects of violent crimes are women, but only 4 % of the intimate partner violence used by women are reported to the police. This thesis has been produced as a literary survey based on research which are carried out in Finland. Violence used by women is a subject that has not been studied extensively.

Violence can be directed at other people, a certain group of people, a community, or the person itself. In addition to physical violence, there can be many types of violence, for example psychological violence, economic violence social violence and spiritual violence. Violence can be very difficult to recognize, especially if there are no physical marks of violence.

Women direct most of the used violence on the close people, such as their spouse or own children. It's also typical, that women use violence in their own homes. There are no outsiders of the family witnessing the acts of violence. The consequences of the violence that women use are often lighter than the violence used by men. In Finland a homicide committed by a woman is a rare phenomenon and the victims are usually the woman's spouse or own children, as in the case with milder violence.

The reasons behind the violence used by women are linked to the victims. Most commonly using violence against spouse is often explained by self-defense and revenge. Violence against children is explained by fatigue and as a method of rearing. On a general level alcohol, mental health disorders and experienced trauma of being a victim of violence.

Pages: 25

Month and year of review: 2/2024

Keywords: violence, aggression, psychological violence, domestic violence, intimate partner violence

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 Väkivalta ja väkivallan muodot	2
2.1 Fyysinen väkivalta	2
2.2 Henkinen väkivalta	2
2.3 Taloudellinen väkivalta	2
2.4 Sosiaalinen väkivalta	2
2.5 Hengellinen väkivalta.....	3
2.6 Seksuaalinen väkivalta	3
2.7 Lähisuhdeväkivalta	3
2.7.1 Väkivaltainen vastustaminen.....	3
2.8 Lapsiin kohdistuva kuritusväkivalta.....	3
2.9 Työpaikkaväkivalta	3
2.10 Stereotyyppisiä käsityksiä naisten käyttämästä väkivallasta	4
3 Aggressio.....	5
3.1 Aggression tunnepuoli	5
3.2 Perinnöllisyyden merkitys	5
3.3 Aggression fysiologiaa.....	6
3.4 Evoluutioteoria ja naisen aggressio	6
4 Opinnäyteprosessi	7
4.1 Kirjallisuuskatsaus tutkimusmetodina	7
4.2 Tiedonhaku.....	8
4.3 Aineiston valinta ja kuvailu.....	8
4.4 Aiheen rajaus	8
5 Tulokset.....	9
5.1 Puolisoon kohdistuva väkivalta	9
5.2 Lapsiin kohdistuva väkivalta	10
5.2.1 Lapsen surmaaminen.....	11
5.3 Muihin perheenjäseniin kohdistettu väkivalta	12

5.4 Perheen ulkopuolisiin ihmisiin kohdistettu väkivalta	13
5.4.1 Naisten välisestä väkivallasta.....	13
5.4.2 Tutut miehet.....	13
5.4.3 Tuntemattomat ihmiset.....	14
5.5 Itseensä kohdistettu väkivalta	14
5.6 Henkirikokset.....	14
6 Syyt väkivallan käyttämiselle.....	14
6.1 Puolisoon kohdistettu väkivalta.....	14
6.1.1 Itsepuolustus ja väkivaltainen vastustaminen.....	15
6.1.2 Jälkikäteisreaktioita ja kostoa.....	15
6.1.3 Nainen aloitteellisena osapuolena.....	16
6.2 Äitien käyttämä väkivalta	16
6.2.1 Väsymys	16
6.2.2 Väkivalta kasvattajana	18
6.3 Alkoholi.....	18
6.4 Terveystila.....	18
6.4.1 Mielenterveyden häiriöt.....	19
6.5 Luonne	19
6.6 Oma trauma ja sukupolvisuus.....	20
6.7 Elinympäristönä päihdeporukat.....	21
6.8 Mustasukkaisuus miehistä.....	22
6.9 Henkirikosten motiivit.....	22
7 Pohdinta	22
LÄHTEET	26
LIITE 1.....	30

1 JOHDANTO

Naisten käyttämä väkivalta on lisääntynyt viime vuosina, tai ainakin naisten väkivaltaisuus on nostettu esille. Julkinen keskustelu naisten käyttämästä väkivallasta on lisääntynyt, mutta siitä huolimatta nainen väkivallan käyttäjänä yllättää. Tämän asetelman vuoksi tietoisuuden lisääminen naisten väkivaltaisuudesta on tärkeää ja tietoisuuden lisääminen auttaa myös väkivaltaisista naisia. Kun naisten käyttämästä väkivallasta tehdään näkyvää, se tunnustetaan paremmin ja väkivaltaisella naisella on paremmat mahdollisuudet saada apua.

Poliisinkin on tärkeää ymmärtää syitä väkivaltaisen käyttäytymisen takana, jotta jo esitutkintavaiheessa olisi mahdollista ohjata väkivallan tekijöitä oikeanlaisen avun piiriin. Naisten käyttämä väkivalta tulee tehdä näkyväksi, ja siitä on puhuttava, jotta naisten käyttämä väkivalta tunnustettaisiin paremmin.

Väkivaltarikoksista epäillyistä noin 10–20 % on naisia. Nuorissa ikäryhmissä on kuitenkin huomattu, että naiset käyttävät parisuhteessa väkivaltaa lähes yhtä usein kuin miehet. Miesten ilmoitushalukkuus parisuhdeväkivallan uhriksi joutumisesta on kuitenkin heikkoa, ja onkin arveltu, että vain 4 % naisten tekemästä parisuhdeväkivallasta tulee poliisin tietoon. (Putkonen, 2011.)

Ensi- ja turvakotien liiton Vaiettu naiseus -raportista selviääkin, että projektin asiakkaina olleet naiset ovat kertoneet väkivaltaisuudestaan, että se voi raaistua ja kynnyksensä väkivallan käyttöön alenee. Naisten väkivaltatutkimuksessa syyt väkivallan taustalla halutaan löytää, mutta miesten väkivaltatutkimuksissa syyt eivät olekaan niin kiinnostavia. Sellainen fyysinen ja henkinen väkivalta parisuhteessa, joka ei ole johtanut kuolemaan, on melkein yhtä yleistä naisten kuin miestenkin toteuttamana. (Törrönen 2009, 31–32.)

Tämä opinnäytetyö toteutetaan kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Valitsin kirjallisuuskatsauksen siitä syystä, että niillä resursseilla, joita minulla on käytettävissä, ei ole mahdollista tuottaa laadukasta haastattelu- tai kyselytutkimusta tästä aiheesta. Naisten käyttämästä väkivallasta löytyy tutkimuksia, vaikka sitä ei olekaan ilmiönä tutkittu yhtä paljon kuin miesten väkivaltaa ja koen, että aiheetta on järkevä lähteä käsittelemään jo olemassa olevan tutkimustiedon kautta ja niputtaa tätä tietoa yhteen. Pyrin opinnäytteessäni vastaamaan seuraaviin kysymyksiin:

1. Millaista väkivaltaa naiset käyttävät?
2. Miten nainen selittää väkivallan käyttämistä?

2 VÄKIVALTA JA VÄKIVALLAN MUODOT

Maailman terveysjärjestö WHO:n määrittelee väkivallan olevan fyysisen voiman tai vallan tahallista käyttöä ja myös näillä uhkaaminen lasketaan väkivallan käyttämiseksi. Väkivalta voi kohdistua toisiin ihmisiin, johonkin ihmisryhmään tai yhteisöön taikka yksilöä itseään kohtaan. Väkivallan käyttäminen aiheuttaa tai todennäköisesti aiheuttaa väkivallan kohteeksi joutuneelle fyysisiä tai psyykkisiä vammoja tai voi johtaa pahimmillaan kuolemaan. (Maailman terveysjärjestö WHO, n.d.)

2.1 Fyysinen väkivalta

Fyysisellä väkivallalla tarkoitetaan niitä väkivallan tekemuotoja, joilla kajotaan toisen fyysiseen koskemattomuuteen. Fyysinen väkivalta pitää sisällään laajan kirjon erilaisia tekemuotoja, vaikka kaikki tekotavat eivät jättäisikään näkyviä jälkiä uhriin, fyysinen väkivalta ei ole silti hyväksyttävää. Väkivallan muodoista fyysinen väkivalta on helpoin tunnistaa silloin, kun teosta jää näkyviä jälkiä uhriin. (Ensi- ja turvakotien liitto, n.d.)

2.2 Henkinen väkivalta

Henkistä väkivaltaa on esimerkiksi haukkuminen, sosiaalinen eristäminen, väkivallalla uhkailu, toisen kontrollointi esimerkiksi estämällä ulospääsy tai määräämällä, mihin vaatteisin uhri saa pukeutua. On hyvä muistaa, että fyysinen väkivalta sisältää aina myös henkisen väkivallan käyttöä. (Ensi- ja turvakotien liitto, n.d.)

Henkistä väkivaltaa voi olla hyvin vaikea tunnistaa, sillä henkinen väkivalta usein alkaa pienillä teoilla ja muuttuu ajan saatossa pahemmaksi. Uhri ei välttämättä tämän vuoksi edes ymmärrä kokevansa henkistä väkivaltaa, sillä tilanne vaikuttaa uhrin silmissä normaalilta. (Ensi- ja turvakotien liitto, n.d.)

2.3 Taloudellinen väkivalta

Taloudellisella väkivallalla tarkoitetaan sellaista tilannetta, jossa uhrin talousasioita kontrolloidaan toisen henkilön toimesta. Taloudellista väkivaltaa on esimerkiksi toisen omien rahojen käyttämisen estäminen, pakottaminen lainan tai luoton ottamiseen sekä taloudellisen päätäntävällän rajoittamista. (Ensi- ja turvakotien liitto, n.d.)

2.4 Sosiaalinen väkivalta

Sosiaalinen väkivalta on esimerkiksi eristämistä uhrille tärkeistä ihmisistä. Sosiaalinen väkivalta voi näyttäytyä myös siten, että väkivallan tekijä, tässä tapauksessa usein puoliso, ei päästä uhria yksin mihinkään ja vaatii uhria olemaan jatkuvasti kanssaan. (Ensi- ja turvakotien liitto, n.d.)

2.5 Hengellinen väkivalta

Hengellinen väkivalta on henkistä väkivaltaa, johon liittyy uskonto. Hengellistä väkivaltaa käyttävä pyrkii vaikuttamaan toiseen ihmiseen vedoten tämän hengellisiin arvoihin ja vaikuttaminen onkin usein tehokasta, kun hengelliset arvot ovat uhrille tärkeässä asemassa. Teot voivat olla yksittäisiä tai pitkään jatkuvaa, systemaattista vaikuttamista. Kun uhrilla ei ole mahdollisuutta omien näkemysten tai mielipiteiden esittämiseen ja siihen liittyy hengellisiä ja sosiaalisia riskejä, kyse on hengellisestä väkivallasta. (Naisten linja, n.d.)

2.6 Seksuaalinen väkivalta

Seksuaalinen väkivalta on yksilön seksuaalisen koskemattomuuden tahallista loukkaamista tai siihen kajoamista. Seksuaalinen väkivalta on moninaista ja sitä voi esiintyä niin fyysisellä kuin verbaalisella tasolla ja myös internetin välityksellä. (Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos, n.d.)

2.7 Lähisuhdeväkivalta

Lähisuhdeväkivalta käsitetään usein parisuhteessa tapahtuvaksi väkivallaksi, mutta tekijöinä voi olla myös vanhempi, aikuinen lapsi taikka sisarus. Myös suvun sisällä voi esiintyä lähisuhdeväkivaltaa. Lähisuhdeväkivalta voi sisältää väkivallan kaikkia muotoja ja väkivalta usein raaistuu ajan kuluessa. Väkivaltaisesta suhteesta lähteminen voi olla uhrille todella vaikeaa. (Rikosuhripäivystys n.d.)

2.7.1 Väkivaltainen vastustaminen

Väkivaltainen vastustaminen kuvaa parisuhdeväkivallan yhtä muotoa. Väkivaltaisella vastustamisella tarkoitetaan tilannetta, jossa parisuhteen toinen osapuoli vastustaa toisen väkivaltaa käyttämällä väkivaltaa itse, jolloin väkivallan käyttämisen syynä ovat väkivallalta suojautuminen ja yritys lopettaa toisen käyttämä väkivalta. (Johnson & Ferraro 2000, viitattu teoksessa Lauttu 2016, 93.)

2.8 Lapsiin kohdistuva kuritusväkivalta

Lapsiin kohdistuvalla kuritusväkivallalla voi sekä henkistä että fyysistä väkivaltaa. Kuritusväkivalta on sukupolvistunutta, sillä usein ne vanhemmat, jotka ovat kokeneet omassa lapsuudessaan kuritusväkivaltaa, kohdistavat kuritusväkivaltaa myös omiin lapsiinsa. Tutkimuksissa on tullut ilmi, että vanhemmat, jotka kuritusväkivaltaa käyttävät, eivät halua lapselleen tarkoituksellisesti pahaa. (Ensi- ja turvakotien liitto n.d.)

2.9 Työpaikkaväkivalta

Työpaikkaväkivalta tapahtuu työntekoon liittyvissä oloissa. Väkivalta voi olla muodoltaan niin fyysistä kuin henkistäkin. Työpaikkaväkivalta on joissakin ammateissa yleisempää, kuten esimerkiksi

hoitoalan sekä poliisi- ja turvallisuusalan parissa. Työpaikkaväkivallan tekijänä voi olla henkilö työpaikalta, esimerkiksi työkaveri tai esimies taikka henkilö, joka on esimerkiksi asiakkaana tai oppilaana. Väkivallan tekijä voi olla myös joku täysin tuntematon henkilö. (Rikksentorjunta n.d.)

2.10 Stereotyyppisiä käsityksiä naisten käyttämästä väkivallasta

Stereotyyppien käsittely voi kuulostaa erikoiselta opinnäytetyössä, mutta ymmärtääkseen naisten käyttämää väkivaltaa ilmiönä, on hyvä olla tietoinen aiheeseen liitetystä stereotyyppisistä, joita käsitellään tässä alaluvussa.

Naisten tekemää väkivaltaa pyritään selittämään ja neutralisoimaan vetoamalla esimerkiksi naisen psyykkiseen sairauteen tai itsepuolustukseen. (Törrönen 2009, viitattu teoksessa Bärlund 2019.) Naisten tekemien väkivaltarikoksien stereotyyppisyyksille on yleistä, että naisen toimijuus rikoksentehtäjänä pyritään kieltämään. Myös naisen kuvaaminen heikkona ja passiivisena on yksi tapa neutraloida naisen tekemää väkivaltaa. (Morrissey 2003, viitattu teoksessa Bärlund 2019, 43.)

Yksi henkirikoksen tehneen naisen stereotyyppiä on niin sanottu surullinen uhri. Nämä ”surulliset uhrit” ovat henkirikoksen tehneitä naisia, jotka ovat tehneet rikoksensa vaikeissa olosuhteissa ja ”surullinen uhri” on ennemminkin kokenut vääryyttä. Vaikeina olosuhteina voisi pitää esimerkiksi tilannetta, jossa nainen puukottaa miehenä pitkään jatkuneen väkivallan seurauksena taikka äiti tappaa lapsensa epätoivoisessa tilanteessa, jossa on jo pitkään yrittänyt hakea apua sitä saamatta ja päätyy lopulta äärimmäiseen tekoon. ”Surullisena uhrina” pidetyn naisen tekemälle henkirikokselle on tyypillistä, että teko itsessään ei osoita julmuutta, eikä se ole seurasta mielenterveysongelmasta. (Weare 2013, viitattu teoksessa Bärlund 2019, 44–45.)

Toisaalta naisille on yhteiskunnassa tietynlaiset odotukset sosiaalisen roolin sukupuolisidonnaisten normien osalta. Jos nainen rikkoo liiaksi näitä odotusarvoja, eikä teolle ole löydettävissä selitystä naisen traumaista tai psyykkisestä sairaudesta, nainen nähdään yksinkertaisesti pahana. Henkirikoksen tehneelle naiselle on tarjolla kolme roolia: ”surullinen uhri”, paha akka tai mielisairas. Harvoin suostutaan näkemään, että nainen olisi henkirikoksen tehdessään itsenäinen toimija. Toisinaan nämä stereotyyppit pitävät paikkansa ja syy naisen tekemään henkirikokseen löytyy näiden stereotyyppien kuvauksista. Aina näin ei kuitenkaan ole ja jos stereotyyppioihin jäädytään liiaksi kiinni, kokonaiskuva voi jäädä piiloon. (Morrissey 2003, Weare 2013, viitattu teoksessa Bärlund 2019, 45.)

Naisiin muutenkin liittyvät stereotyyppiset ajattelutavat saattavat vahvistaa naisten tekemään väkivaltaan, ja väkivaltaan yleensä, liittyvää tunnistamisongelmaa. Kuinka nainen, joka tekee kaikkensa lapsensa eteen, voisi muka tappaa lapsensa? Tällainen ajatusmaailma rajoittaa myös naisten mahdollisuuksia hakea väkivaltaiseen käyttäytymiseen apua, sillä koettu häpeä voi olla hyvinkin suurta.

Nainen voi olla väkivaltainen siinä missä mieskin, mutta stereotypiat naisen käyttämästä väkivallasta saavat tämän mahdollisuuden unohtumaan. (Morrissey 2003, Weare 2013, viitattu teoksessa Bärlund 2019, 46.)

3 AGGRESSIO

Aggressiolla tarkoitetaan toisen henkilön tai ympäristön tahallista vahingoittamista. Vahingoittaminen voi olla niin fyysistä kuin henkisellä tasollakin tapahtuvaa, mutta olennaista on, että vahingoittamisen kohde kokee toiminnan epämiellyttävänä, tuskallisena taikka muutoin tahtonsa vastaisena. (Lagerspetz 1998, 19.)

Jotta voimme puhua aggressiosta, toiminnan on oltava tahallista, esimerkiksi lääkärin toimenpiteessä aiheuttama kipu potilaalleen ei ole aggressiota, sillä lääkärin toimenpiteen tarkoitus on kuitenkin parantaa tai helpottaa potilaan olotilaa, eikä kivun tuottaminen ole lääkärin tekemän toimenpiteen varsinainen tarkoitus. Lisäksi vahingossa toiselle aiheutettu kipu ei ole aggressiota, sillä tällöinkin tahallisuus jää uupumaan. (Lagerspetz 1998, 20.)

3.1 Aggression tunnepuoli

Aggressiotilassa oleva ihminen ei välttämättä aina tule vahingoittaneeksi toisia ihmisiä tai ympäristöä, psykologian tutkimuksissa aggressiota tarkastellaankin usein nimenomaan tunnepuolen näkökulmasta, vaikka vahingoittavia tekoja ei tapahtuisi. Aggression liittyy voimakkaita tuntemuksia ja aggressiotilassa ihmisen autonomisen hermoston sympaattinen osa aktivoituu. (Lagerspetz 1998, 21.)

Usein aggression tuntemukset tulevat esiin vihan tai kaunan tuntemuksina, jotka voivat kohdistua esimerkiksi johonkin henkilöön tai yhteisöön. Mikäli nämä ajatukset pyörivät jatkuvasti mielessä, asianomainen tulee ylläpitäneeksi aggression tunteita. (Lagerspetz 1998, 22.)

3.2 Perinnöllisyyden merkitys

Ihmisillä ei ole kyetty tekemään sellaisia tutkimuksia, joilla olisi kyetty varmentamaan aggression tai vastaavan ominaisuuden periytymistä. Perinnöllisyystieteen eniten käytetty tutkimusmenetelmä on valintaristeytyksien tuottaminen. Tässä menetelmässä eläimiä valitaan risteytettäväksi jonkin tietyn luonteenpiirteen perusteella. Jokaiselle lienee selvää, ettei tällaista tutkimusta voida tuottaa ihmisillä eettisistä syistä. (Lagerspetz 1998, 107.)

Aikaisemmin ihmisten perinnöllisyyttä tutkiessa suosittu menetelmä on ollut sukulaisten vertailu. Tällä menetelmällä ei kuitenkaan saada luotettavia tuloksia aggressiivisuuden periytymisestä, sillä

ihmisillä sosiaalisessa kanssakäymisessä muodostuvat ympäristövaikutukset ovat suuressa asemassa yksilön käyttäytymisen kehittymisen kannalta. Lisäksi saman perheen jäsenillä on usein hyvin samankaltainen tai jopa sama kasvuympäristö, joka osaltaan selittää perheenjäsenten samankaltaisia luonteenpiirteitä. (Lagerspetz 1998, 108.)

Psykologisten ominaisuuksien perinnöllisyyden asteesta ihmisillä on hyvin vähän tietoa myös siitä yksinkertaisesta syystä, että aiempien sukupolvien elämästä ei ole olemassa kovin paljoa dokumentoitua tietoa, varsinkaan käyttäytymisestä. Britanniassa tosin on tehty havaintoja suvuittain esiintyvistä väkivaltaisuuksista, on olemassa sukuja, joissa on tehty väkivaltarikoksia ainakin kolmessa polvessa. Tämä ei tosin osoita, että väkivaltaisuus olisi periytyvää, vaan syy voi löytyä jälleen ympäristövaikutuksista. (Lagerspetz 1998, 109.)

3.3 Aggression fysiologiaa

Aggressiotila tuntuu kehossa myös fyysisellä tasolla, kun lisämunuaisen ydinosan tuottamat hormonit, esimerkiksi adrenaliini, aiheuttavat elimistöön normaalista poikkeavan tilan. Elimistössä on tuolloin samanaikaisesti monia muutoksia, kuten sykkeen ja verenpaineen nouseminen sekä ääreisverisuonten verenkieroon lisääntyminen, joka lisää lihasten voimaa ja toimintakykyä. Suuttunut ihminen näyttää usein kalpealta, joka puolestaan johtuu hiussuonten sulkeutumisesta, joka vähentää verenvuotoa. Myös hengitystiheys nousee, jonka ansiosta väsymyksen tunne ei synny niin helposti. (Lagerspetz 1998, 121.)

Aggressiotilan aiheuttamat keholliset muutokset ovatkin tarkoituksenmukaisia, jos mietitään taistelutilannetta. Ilmiö tunnetaan myös nimellä taistele tai pakene, sillä aggressiotilan aiheuttamat muutokset valmistelevat kehoa kumpaankin vaihtoehtoon. Luonnontilassa aggression aiheuttamat muutokset ovat tärkeitä selviytymisen kannalta, mutta nyky-yhteiskunnassa nämä muutokset aiheuttavat yksilölle pääasiassa haittaa. (Lagerspetz 1998, 121–122.)

3.4 Evoluutioteoria ja naisen aggressio

Useimmissa eläinlajeissa urokset ovat naaraita aggressiivisempia, tämä pitää paikkansa myös ihmislajin kohdalla. Yhtenä selittävästä tekijänä voidaan pitää sitä, että naaraiden ei tarvitse kilpailla uroksista. Naaraiden keskuudessa ei myöskään muodostu samalla tavalla hierarkioita, kuten urosten kesken, sillä naaraat eivät ole niin kiinnostuneita omasta paikastaan hierarkiassa kuin urokset. Naaraiden tarvitsee kuitenkin taistella muista resursseista, joka vaatii myös jonkinlaista aggressiota, mutta naaraiden aggressiivisuus näyttyy harvoin kovin väkivaltaisena. Naaraiden väkivaltaa on nähtävissä sellaisina muotoina, jotka eivät vahingoita toisia osapuolia vakavasti. (Campbell 1997, viitattu teoksessa Lagerspetz 1998, 147–148.)

Campbellin teorian mukaan naaraat välttelisivät vaaratilanteita, joissa ne voisivat itse vahingoittua, jotta ne kykenisivät huolehtimaan ja suojelemaan paremmin jälkeläisiään. Useimpien lajien kohdalla on nimittäin niin, että naaraiden tehtäväksi jää jälkeläisistä huolehtiminen, sillä urokset eivät siihen osallistu. Tämä voisi osaltaan selittää sitä, miksi naiset suosivat enemmän epäsuorempia ja lievempiä aggressiostrategioita kuin miehet. On totta, että miehet käyttävät enemmän fyysistä aggressiota, mutta naiset ylittävät miehet epäsuorassa ja toisinaan verbaalisessa aggressiossa. (Campbell 1997, viitattu teoksessa Lagerspetz 1998, 148.)

4 OPINNÄYTEPROSESSI

4.1 Kirjallisuuskatsaus tutkimusmetodina

Kirjallisuuskatsaus on tutkimusmetodina monimenetelmällinen ja analyttinen. Monimenetelmällisyys mahdollistaa sen, että samaan kirjallisuuskatsaukseen on mahdollista koota eri menetelmin tuotettua tutkimustietoa. Kirjallisuuskatsauksen avulla on mahdollista analysoida jo tehtyjä tutkimuksia, vertailla jo olemassa olevaa tietoa. Yhdistelemällä jo olemassa olevaa tietoa, on mahdollista tuottaa myös uutta tietoa aiheesta, jota kirjallisuuskatsauksella tarkastellaan. Kirjallisuuskatsauksen avulla on myös mahdollista paikantaa, mitä ei ole vielä tutkittu. (Vilka 2023, luvussa 1.1.2.)

Kirjallisuuskatsaus metodina mahdollistaa myös oman luovuuden käyttämisen kirjoittamisprosessin aikana. Kun tietoa kerätään valitusta aiheesta ja kokonaisuus alkaa hahmottua, oman luovuuden voi päästää valloilleen, kun pohtii kirjallisuuskatsauksen rakennetta. (Vilka 2023, luvussa 1.1.2.) Kirjallisuuskatsauksia on erityyppisiä erilaisiin tarkoituksiin, vaihtoehtoina on valita kuvaileva, kirjoittava eli narratiivinen taikka yhdistelevä ja selittävä eli integratiivinen ja systemaattinen (Fan ym. 2022, viitattu teoksessa Vilka 2023).

Kuvailevalla kirjallisuuskatsauksella tutkittavaa aihepiiriä pyritään tutkimaan mahdollisimman monipuolisesti, eikä siihen liity niin tiukkoja rajoituksia ja sääntöjä (Grant & Booth 2009, viitattu Kreodin artikkelissa). Narratiivinen kirjallisuuskatsaus on kuvailevan kirjallisuuskatsauksen alatyyppeistä ja se on menetelmänä kaikista kevyin ja tavoitteena on saavuttaa helppolukuinen ja kertova tuotos (Salminen 2011, viitattu teoksessa Vilka 2023). Kuvailevaa kirjallisuuskatsausta käytettäessä tutkimusmetodina on mahdollista käyttää laajoja aineistoja, eivätkä metodiset säännöt rajaa aineiston valintaa (Salminen 2011, 6).

Valitsin opinnäytetyöni metodiksi kirjallisuuskatsauksen ja sen alatyypeistä kuvailevan kirjallisuuskatsauksen, sillä tutustuttuani aihepiiriin huomasin, että tietoa on saatavilla, mutta se on usein sirpaleista ja ilmiön tarkoituksenmukainen kuvailu vaatii, että kirjoittaa eri lähteiden pohjalta. Lisäksi

halusin säilyttää mahdollisimman vapaan otteen aineiston valitsemisessa ja kirjoittamisessa. Väki-
valta on monimuotoinen ilmiö ja etenkin väkivallan selitystavat vaihtelevat paljon riippuen siitä, mil-
laisesta väkivallasta on kyse. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus mahdollistaa kuitenkin väkivallan omi-
naisuuksien luokittelun, jonka koen olevan paras tapa muovata tutkittavasta aiheesta lukijaystävälli-
nen.

4.2 Tiedonhaku

Aloitin tiedonhakuprosessin tutustumalla muihin väkivaltaa käsitteleviin opinnäytetöihin, joiden
avulla pääsin tiedon ääreen. Yksi lähde johtaa usein seuraavan luokse ja mikäli jossakin tutkimuk-
sessa tai tieteellisessä artikkelissa on käsitelty jotain tiettyä asiaa kovin suppeasti, lisätietoa löytää
siirtymällä alkuperäisen lähteen pariin, mikäli se on saatavilla. Kaikki lähteet eivät valitettavasti ole
saatavilla, joten joissakin tapauksissa olen joutunut turvautumaan toisen käden tietoon, mikäli näin
on, asia selviää lähdeviittauksesta.

4.3 Aineiston valinta ja kuvailu

Pyrin valitsemaan lähteiksi luotettavan oloisia tutkimuksia ja tieteellisiä artikkeleita aiheesta. Käytän
opinnäytetyössäni pääasiallisena lähteenä Emmi Lautun vuonna 2016 julkaisemaa väitöskirjatutki-
musta ”Naisten käyttämä väkivalta”, jonka lisäksi hyödynnän muitakin aihepiiriä koskevia tutkimuk-
sia. Lauttu on tehnyt tutkimuksensa täysi-ikäisten naisten käyttämästä fyysisestä väkivallasta ja
tutkimusaineisto on koottu haastattelemalla naisvankeja (13) ja perheneuvolan asiakkaita (4) sekä
keräämällä kirjoitelmia (15) lehti-ilmoituksilla.

Olen käyttänyt tiedonhaussa pääasiassa Googlea, Bingiä, Google Scholaria sekä Poliisiammatti-
korkeakoulun kirjaston tietokantaa Etsivää. Tietoa etsiessäni olen käyttänyt monenlaisia hakusa-
noja ja hakusanayhdistelmiä. Käyttämäni hakusanat löytyvät listattuna opinnäytetyön lopusta liit-
teenä (Liite 1). Lisäksi lähdeaineiston etsimisessä olen tutustunut jo tehtyihin opinnäytetöihin ja väi-
töskirjoihin, joiden avulla olen löytänyt omaan opinnäytteeseeni soveltuvaa lähdeaineistoa.

4.4 Aiheen rajaus

Naisten käyttämä väkivalta on käsitteenä laaja ja asiaa on mahdollista tarkastella monista eri tulo-
kulmista ja aiheen sisällä on paljon kapeampia alueita, joita tutkia. Haluan tässä opinnäytteessä
selvittää, millaista väkivaltaa naiset käyttävät ja miksi. En tule vertailemaan kovinkaan paljoa mies-
ten ja naisten käyttämän väkivallan eroja, sillä tavoitteeni ei ole vastata kysymykseen: Miten nais-
ten ja miesten käyttämä väkivalta eroavat toisistaan?

5 TULOKSET

Lautun tutkimuksen perusteella naisten käyttämästä väkivallasta suurin osa kohdistui naisen kumppaniin (51 %), toiseksi eniten väkivaltaa kohdistettiin omaan lapseen (19 %), kolmanneksi eniten väkivaltaa kokivat naisten tuttavat (16 %). Naisten käyttämästä väkivallasta 6 % kohdistui sukulaiseen ja 8 % muihin. (Lauttu 2016, 89.)

5.1 Puolisoon kohdistuva väkivalta

Lautun aineistossa parisuhteessa tehtävä väkivalta on kaikista yleisintä ja yhteensä 26 tutkimukseen osallistunutta naista kertoo kohdistaneensa väkivaltaa puolisoonsa, näistä naisista 18 kertoi kohdistaneensa väkivaltaa vain yhtä kumppania kohtaan ja kahdeksan kertoi käyttäneensä väkivaltaa useissa perättäisissä parisuhteissa. Väkivalta oli vakavuudeltaan kaikkea taposta erilaisiin lyön-teihin ja parisuhdeväkivallasta kerrottiin kaikissa tutkimuksessa käytetyistä aineistotyypeissä. Kahdeksan näistä naisista oli vielä aineistonkeruun aikana yhdessä väkivallan uhriksi joutuneen kumppanin kanssa, kolmetoista naista puolestaan kertoi suhteen päättyneen ja viiden naisen puoliso oli kuollut väkivaltaisen teon seurauksena. (Lauttu, 2016, 82.)

Federley on Pro Gradu -tutkielmassaan tutkinut naisten väkivallan uhreiksi joutuneiden miesten kokemuksia väkivallassa. Tutkimuksessa selvisi, että naisten käyttämä väkivalta parisuhteessa on monimuotoista ja se näyttäytyy ”fyysisenä väkivaltana, sanallisena ja sanattomana julmuutena, sosiaalisena manipulointina, miehen kontrollointina ja epäsuorana kaltoinkohteluna”. (Federley 2016, 13.)

Fyysinen väkivalta on Federleyn tutkielman mukaan pahoinpitelyä sekä ilman välinettä että välineellä ja seksuaalista väkivaltaa. Fyysinen pahoinpitely on useimmiten esimerkiksi lyömistä, potkimista, vaatteista repimistä ja raapimista. Toisinaan naiset saattoivat pahoinpidellä miehiä jollain välineellä, tällöin käytössä saattoi olla esimerkiksi puukko. Seksuaalisen väkivallan tekemuotoina tutkimuksen mukaan oli miehen genitaalialueiden koskettelu ilman miehen suostumusta sekä painostamista seksuaaliseen kanssakäyntiin. (Federley 2016, 14.)

Fyysisen väkivallan lisäksi naiset kohdistivat miehiin henkisellä tasolla väkivaltaa. Naiset olivat miehiä kohtaan julmia sekä sanallisesti että sanattomasti. Sanallisesti julmuus esiintyi esimerkiksi nimittelemällä tai uhkaamalla fyysisellä väkivallalla. Sanallinen julmuus näyttäytyi lisäksi miehen syyllistämällä riitatilanteissa tai naiset olivat kyseenalaistaneet esimerkiksi miehen kyvyn hoitaa lasta. Sanaton julmuus näyttäytyi aineistossa muun muassa mielipiteiden huomiotta jättämisenä ja mykkäkoulun pitämisenä. (Federley 2016, 14–15.)

Miehet kokivat sosiaalisen kaltoinkohtelun olevan perättömien tietojen levittämistä ja miehen vähätelyä muiden ihmisten läsnä ollessa. Miehet myös kertoivat kokevansa sosiaalisena kontrollointina tilanteet, joissa nainen alkoi huutaa heille, vaikka joku muu olisi voinut kuulla sekä sen, että ristiriitatilanteissa naiset myötäilivät muita ihmisiä, eivätkä olleet miehensä kanssa samalla puolella. Miesten mukaan naiset pyrkivät kontrolloimaan heitä erilaisin keinoin. Miehet kertoivat naisten epäilleen heitä uskottomuudesta ilman syytä, miesten epäiltiin jatkuvasti katselevan muita naisia ja naispuolisot vaativat saavansa tarkistaa jopa miesten viestejä. Tämän lisäksi naiset pyrkivät kontrolloimaan miehiä eristämällä miehen omista vanhemmistaan ja vaanimalla miestä. Vaaniminen näyttäytyi miesten kertomuksissa esimerkiksi siten, että nainen tarkasti miehen olevan töissä soittamalla tämän työpaikalle ja eräässä tapauksessa nainen oli lähettänyt ystävänsä tarkkailemaan miestä ravintolaan, jossa mies oli ollut kavereidensa kanssa. (Federley 2016, 15–16.)

Federleyn tutkielmassa nousi esille myös miehiin kohdistunut epäsuora kaltoinkohtelu naisten toimesta. Taloudellinen hyväksikäyttö koettiin tällaisena ja miesten mukaan tämä näkyi siten, että miesten tuloilla maksettiin yhteinen elämä ja nainen oli käyttänyt tulonsa omiin menoihin. Miehet kertoivat myös kokemuksia, kun heidät oli eristetty lapsestaan. Tällöin nainen oli rajoittanut miehen yhteydenpitoa lapseen ja tutkimustulosten valossa tällainen väkivalta on naisten taholta varsin yleistä. Naiset käyttivät myös lemmikkieläintä väkivallan välineenä. (Federley 2016, 17.)

5.2 Lapsiin kohdistuva väkivalta

Lautun aineistossa lapsiin kohdistuneesta väkivallasta kertoi yhteensä 14 naista, joista 13 kertoi kohdistaneensa väkivaltaa omiin lapsiin ja yksi kertoi väkivallasta joitain muita, kuin omia lapsia kohtaan. Yleisimpiä väkivallan muotoja, joita Lautun haastattelemat naiset lapsiin käyttivät, ovat läpsimistä, lyömistä ja tukistamista, mutta aineiston vakavin väkivallan teko pitää sisällään lapsen kuristamista ja pään seinään lyömistä. Lauttu huomauttaa, että näiden ääripäiden väliin mahtuu kuitenkin myös joukko eriasteisia väkivallan tekoja. Seksuaalisesta väkivallasta ei aineiston naisista kertonut kukaan. (Lauttu 2016, 84–85.)

Tyypillistä lapsiin kohdistuvalle väkivallalle on Lautun aineistossa se, että teot tapahtuvat pääasiassa kotona, eikä tilanteissa ole usein muita ihmisiä paikalla. Yksi aineiston naisista kertoo käyttäneensä väkivaltaa lastaan kohtaan autossa, joka oli julkisella paikalla. Väkivaltaa käyttäneiden naisten perhetilanteet olivat monenlaisia ja esimerkiksi lasten huoltajuuden ja parisuhdetilanteiden välillä oli eroja. Väkivaltaa kokeneiden lapsien sukupuoli ei tullut kaikissa tapauksissa esille, mutta väkivaltaa on kohdistettu sekä tyttöihin ja poikiin. Väkivaltaa kokeneet lapset olivat pääasiassa pieniä, alle kouluikäisiä, lapsia. Jonkin verran väkivaltaa ovat kokeneet myös kouluikäiset lapset. (Lauttu 2016, 85.)

Lapsiin kohdistuva väkivalta oli Lautun aineistossa pääasiassa lievempää fyysistä väkivaltaa, joka on luonteeltaan sellaista, että se ei tule esille missään muussa yhteydessä kuin tässä tutkimuksessa. Tutkimukseen on osallistunut naisia, jotka eivät ole lastensuojelun tukitoimien piirissä, näitä naisia on vaikea tavoittaa, joten heiltä kerätty tietty on erityisen arvokasta. Lasten pahoinpitelyä ilmeni kaikkiin sosiaaliluokkiin kuuluvien naisten toteuttamana. (Lauttu 2016, 86.)

Lapsiin kohdistuva väkivalta on äitien tekemänä kovin yleistä, puolet lapsiin kohdistuvasta väkivallasta on nimittäin äidin tekemää ja mitä pienemmästä lapsesta on kyse, sitä useammin juuri äiti on väkivallan tekijä (Tavasti 2019, 22). Suomessa vuosina 1970–1994 surmattujen, alle 15-vuotiaiden, lapsien kohdalla äiti oli tekijänä 41 % tapauksista, kun taas isä oli tekijänä 26 %. Äitien suuri edustus tilastossa selittyy osaltaan sillä, että äiti on useimmiten tekijä vastasyntyneiden lasten surmissa. (Kivivuori 2007, 24.)

Sariolan vuonna 1990 toteuttama lasten uhrikokemuksia käsittelevä kyselytutkimus ”Lasten väkivalta- ja seksuaalikokemukset” nostaa esille, että äidit kohdistavat väkivaltaa enemmän tyttö- kuin poikalapsiin. Lisäksi tutkimuksessa huomattiin äitien käyttävän lievää väkivaltaa enemmän alle 14-vuotiaisiin lapsiin, mitä isät käyttivät. Isät kuitenkin käyttivät äitejä enemmän vakavaa väkivaltaa lapsia kohtaan. Tutkimuksen mukaan äidit olivat käyttäneet fyysistä väkivaltaa muun muassa tönimällä, tukistamalla, piiskaamalla, läimäyttämällä, antamalla kovan selkäsaunan, lyöden nyrkillä tai jollakin esineellä sekä potkaisemalla. Samaisessa tutkimuksessa kartoitettiin myös henkisen väkivallan uhriksi joutumista ja 59 % nuorista kertoikin joutuneensa kotonaan kokemaan henkistä väkivaltaa, tutkimuksesta ei tosin selviä kuka henkistä väkivaltaa käyttää. (Sariola 1990, viitattu teoksessa Ellonen 2007, 36–37.)

Fyysisten tekojen lisäksi äidit käyttävät myös henkistä väkivaltaa. Tutkimuksessa ”Lasten ja nuorten väkivaltakokemukset 2022” on tutkittu lasten ja nuorten kokemuksia väkivallasta. Kyselyyn on vastannut 6825 oppilasta Suomessa. Tutkimuksen mukaan yhdeksäsluokkalaiset kertoivat henkisen väkivallan olevan äitien tekemänä yleisimmin murjottamista tai kieltäytymistä puhumisesta, lähes yhtä paljon äidit kohdistavat lapsiin nälvimistä, haukkumista ja kiroileminen. Muita henkisen väkivallan tekemuotoja olivat esineiden heittäminen taikka niiden lyöminen ja potkiminen. (Mielityinen ym. 2022, 38.)

5.2.1 Lapsen surmaaminen

Niissä tapauksissa, joissa äiti on surmannut oman lapsensa, äidit ovat usein tekohetkellä selvin päin, eikä heillä ole aiempaa päihdetaustaa (Putkonen 2009, viitattu teoksessa Bärlund 2019, 35). Äidit surmaavat tyypillisesti pieniä lapsia, joiden keski-ikä on kolme vuotta ja kuusi kuukautta, yli puolet äitien surmaamista lapsista on alle yksivuotiaita (Resnick 1969, viitattu teoksessa Bärlund 2019, 36). Äitien surmaamien lasten nuorta keski-ikää on selitetty sillä, että äidit viettävät pienten

lasten kanssa kotona enemmän aikaa, kuin vanhempien lasten kanssa. Pienen lapsen hallitseman käyttäytyminen saattaa myös herättää äidissä aggression tuntemuksia, kun taas vanhemman lapsen käyttäytyminen on kontrolloidumpaa, eikä herätä samanlaisia negatiivisia tunteita. (Haapasalo & Petäjä 1999, viitattu teoksessa Bärlund 2019, 36.)

Resnickin 1969 toteuttamasta tutkimuksesta selviää, että aineiston 131 surmaamistapauksesta 88 äitiä surmasivat lapsensa tyypillisimmin hukuttamalla, kuristamalla taikka kohdistamalla lapsen päähän väkivaltaa. Näiden tekotapojen lisäksi äidit surmasivat lapsiaan myös kaasuttamalla, tukehduttamalla, ampumalla, teräaseella, heittämällä lapsen korkealta alas, myrkyttämällä tai nälkiinnyttämällä. (Resnick 1969, viitattu teoksessa Bärlund 2019, 37.) Haapasalon ja Petäjän 1999 toteuttamassa tutkimuksessa tyypillisimmät tekotavat olivat hukuttaminen, vastasyntyneen lapsen hoidon laiminlyönti, kuristaminen ja tukehduttaminen (Haapasalo & Petäjä 1999, viitattu teoksessa Bärlund 2019). Usein oman lapsensa surmannut henkilö yrittää tappaa itsensä lapsen surmaamisen jälkeen ja itsetuhoisuus liittyykin tekoihin yli 50 % tapauksia. Isät surmaavat itsensä teon jälkeen useammin kuin äidit, äitien itsemurha epäonnistui useammin kuin isien tekemät itsemurhat. (Putkonen ym., 2009, viitattu teoksessa Bärlund 2019, 37.)

Katariina Bärlundin väitöskirjassa ”Äitien alle yksivuotiaisiin lapsiinsa kohdistamat henkirikokset, niiden yritykset ja väkivalta mielentilatutkimusasiakirjoissa” aineistona on 13 mielentilatutkimusasiakirjaa. Bärlundin aineistossa alle vuoden ikäisen lapsensa surmanneet naiset ovat keski-ikänsä 26-vuotiaita, joista osa oli suunnitellut surmaavansa itsensä teon jälkeen. Osaa epäiltiin myös muista surmattuun lapseen kohdistuneista rikoksista. Useimmissa aineiston tapauksissa uhria oli pahoinpidetty ja pahoinpitelyn lisäksi tekotapoina oli tukehduttaminen, hukuttaminen sekä vastasyntyneen lapsen hoidon laiminlyönti. (Bärlund 2019, 69.)

5.3 Muihin perheenjäseniin kohdistettu väkivalta

Lautun aineistossa neljä naista kertoi kohdistaneensa väkivaltaa sisaruksiaan kohtaan, nämä teot ovat tapahtuneet pääasiassa naisten omassa lapsuudessa ja näitä tekoja on pidetty normaalina sisarusten välisenä nahisteluna. Yksi nainen kertoi puukottaneensa veljeään aikuisena ja tämä teko on aineistossa ainoa, joka on tehty omaa sisarustaan kohtaan aikuisiällä. Aineistossa omaan äitiinsä väkivaltaa kertoi kohdistaneensa yhteensä kolme naista, nämä teot olivat luonteeltaan lieviä. (Lauttu 2016, 87–88.)

5.4 Perheen ulkopuolisiin ihmisiin kohdistettu väkivalta

5.4.1 Naisten välisestä väkivallasta

Lautun aineistossa yhdeksän naista kertoi toisiin naisiin kohdistetusta väkivallasta, näistä kaksi oli saanut tuomion teostaan. Toinen tuomituista eli huumeiden huuruista elämää ja oli kostanut miesystävänsä kanssa olleelle naiselle ja toinen puukotti puolittua naista ravintolassa ilman varsinaista syytä. Väkivallanteot toisilleen tuttujen naisten välillä olivat aineistossa monimuotoisia, mutta tarinoita yhdistivät päihteet ja julkiset tilat. (Lauttu 2016, 86–87.)

Helsingin Sanomien vuonna 1997 tehdyssä selvityksessä käytiin läpi vuoden 1996 Käräjäoikeudessa päättyneet jutut, jotka koskivat naisten tekemiä pahoinpitelyitä. Tuolloin neljännes oikeuteen päätyneistä pahoinpitelyistä, joissa tekijänä oli nainen, oli tapahtunut ravintolassa. Näissä pahoinpitelytapauksissa uhrina oli yleensä toinen nainen. (Helsingin Sanomat 1997, viitattu teoksessa Lagerpetz 1998, 158–159.) Suomen Akatemian tutkija Tuija Nykyri kertoo Helsingin Sanomille vuonna 1997 annetussa haastattelussa naisten baaritappeluiden syynä olevan usein mustasukkaisuus. Mustasukkaisuus nostaa päätään niissä tilanteissa, kun tulee epäselvyyksiä siitä, kuka on kenestäkin kiinnostunut. Alkoholilla on varmasti osuutta asiaan, sillä ihmisten itsekontrolli tunnetusti heikkenee alkoholin vaikutuksesta. (Helsingin Sanomat 1997, viitattu teoksessa Lagerpetz 1998, 158–159.)

Naisten baaritappelut eivät Helsingin Sanomien selvityksen mukaan johda yleensä vakaviin vammoihin, ja naiset saavatkin näistä rangaistukseksi yleensä sakkoa, joskus eivät sitäkään. Lievät vammat selittyvät sillä, että naiset tappelevat baareissa paljain käsin. Mikäli jotain välinettä baarissa tapahtuneessa pahoinpitelyssä käytettiin, kyseessä oli useimmiten tuoppi tai pullo, teräaseita ei juurikaan ollut käytössä. Tuija Nykyri kuvaili naisten baarissa käyttämän väkivallan olevan tönimistä sekä hiuksista ja vaatteista repimistä. (Helsingin Sanomat 1997, viitattu teoksessa Lagerpetz 1998, 159.)

5.4.2 Tutut miehet

Lautun aineistossa oli kuvauksia myös miespuolisiin tuttuihin tehdystä väkivallasta, mutta tapaukset olivat yksittäisiä ja selkeästi harvinaisia. Tekojen luonteet olivat myös hyvin erilaisia. Kaksi naista oli kuitenkin saanut tuomion, ja tilanteeseen oli liittynyt jo pitkään jatkunutta päihteiden käyttöä. Yhdessä tapauksessa oli taas kostettu naiseen aiemmin kohdistunut seksuaalinen väkivalta, tässä teossa tekijöinä oli ollut myös naisen aviomies ja kaksi muuta miestä. Aineistosta löytyi myös tapaus, jossa nainen oli puolustanut poikaystäväänsä tappelussa muita miehiä vastaan. (Lauttu 2016, 87.)

5.4.3 Tuntemattomat ihmiset

Lautun aineistossa tuntemattomiin ihmisiin kohdistettu väkivalta oli harvinaista, sillä siitä kertoi vain kaksi tutkimukseen osallistunutta naista. Tapauksia yhdisti se, että väkivallan teot oli toteutettu naisten ollessa nuoria. Tämän aineiston perusteella uskalletaan tehdä yleistyksen, että tuntemattomiin kohdistettu väkivalta on naisten tekemänä harvinaista, kun taas miehet kohdistavat väkivaltaa myös tuntemattomiin ihmisiin useammin. (Lauttu 2016, 88.)

5.5 Itseensä kohdistettu väkivalta

Lautun aineistossa oli kertomuksia myös naisten itseensä kohdistamasta väkivallasta. Nämä teot olivat pääasiassa viiltelyä ja lääkkeiden yliannostuksia. (Lauttu 2016, 89.)

5.6 Henkirikokset

Naisten tekemät henkirikokset ovat verrattain harvinaisen ilmiö, sillä naiset tekevät noin 10 % Suomessa tapahtuneista henkirikoksista. Tapoissa ja murhissa naisten uhreiksi joutuvat 49,1 % aviomies tai miesystävä, 13,4 % naisen oma lapsi ja 5,8 % sukulainen. 17,3 % naisten tapon tai murhan uhreista on tuttavilla, esimerkiksi ystäviä tai ryyppykavereita sekä 12,5 % tapauksista uhri on tekijälle tuntematon. (Eronen ym. 1996.)

Hanna Putkonen tutkii väitöskirjatutkimuksessaan ”Homicidal women in Finland 1982–1992” naisia, jotka olivat syyllistyneet henkirikokseen tai sen yritykseen tutkimuksen nimessä mainittuina vuosina (Putkonen 2003, 8.) Tutkimuksen mukaan naiset tekevät henkirikoksia eniten puukottamalla (65 %), toiseksi eniten kuristamalla (12 %) ja kolmanneksi eniten lyömällä tylpällä esineellä (11 %). Hieman harvinaisempia tekoja naisten tekemissä henkirikoksissa oli hukuttaminen (7 %), pahoinpitely (4 %), tukehduttaminen (2 %), 3 % teoista oli toteutettu myrkyttämällä tai ampumalla uhri. 14 % henkirikoksen tehneistä naisista käytti useampaa, kuin yhtä tekotapaa. (Putkonen 2003, 32.)

6 SYYT VÄKIVALLAN KÄYTTÄMISELLE

6.1 Puolisoon kohdistettu väkivalta

Lautun tutkimuksessa 26 naista kertoi kohdistaneensa puolisoonsa väkivaltaa ja naisten kertomat syyt väkivallan käyttämiselle vaihtelivat. Lauttu on ryhmitellyt nämä väkivallan syyt kolmeen pääryhmään. Lauttu huomauttaa, että joidenkin naisten kohdalla ryhmittely on myös päällekkäistä, sillä sama nainen on voinut käyttää väkivaltaa useammasta syystä. (Lauttu 2016, 91–92.)

6.1.1 Itsepuolustus ja väkivaltainen vastustaminen

Väkivaltainen vastustaminen ja itsepuolustus ovat Lautun aineistossa esillä heteroseksuaalisissa suhteissa tapahtuvan väkivallan selittäjänä. Itsepuolustustilanteet eivät ole kuitenkaan aina selkeitä tilanteita, jonka vuoksi on vaikeaa arvioida, oliko teossa kyse puhtaasta itsepuolustuksesta. (Lauttu 2016, 92.) Väkivalta ei ole ollut kaikissa niissä tilanteissa henkeä uhkaavaa, kun tilanne on päätyneet siihen, että nainen joutuu puolustamaan itseään käyttämällä väkivaltaa. Pahimmillaan itsepuolustustarkoituksessa tehty teko on johtanut miehen kuolemaan. (Lauttu 2016, 94.)

Parisuhteessa miehen väkivallan loppuminen edellyttäisi yleensä joko parisuhteesta lähtemistä tai miehen omaa tahtotilaa lopettaa väkivallan käyttäminen. Nämä vaihtoehdot eivät kuitenkaan mahdollisia kaikille väkivaltaisessa suhteessa eläville naisille, esimerkiksi taloudellisen toimeentulon ja lasten huoltajuuden menettämisen pelon vuoksi, naiset voivat vastustaa väkivaltaa ja uhrin osaa olemalla itse väkivaltaisia. Tällaista väkivaltaa voidaan pitää tavoitteellisena. (Lauttu 2016, 102.)

Feministisessä tutkimuksessa nimenomaa itsepuolustusta tarjotaan usein naisten käyttämän väkivallan syyksi. On tutkimuksia, jotka osoittavat parisuhteessa väkivaltaisesti käyttäytyneiden naisten olleen usein kumppaniensa pahoinpitelyiden uhreina. Näiden tutkimusten mukaan suuri osa naisten käyttämästä väkivallasta selittyy itsepuolustuksena. Yhdysvalloissa Dobashin ja Dobashin toteuttamassa väkivaltatutkimuksessa haastateltiin 95 pariskuntaa. Haastattelut toteutettiin erikseen ja ne koskivat parisuhteen osapuolien käyttämää väkivaltaa, sekä omaa että puolison. Tutkimuksen mukaan miesten väkivalta on vakavampaa kuin naisten käyttämä ja naisten käyttämä väkivalta on erilaista. Tutkimuksessa sekä miehet että naiset pitivät naisten käyttämää väkivaltaa lievänä ja eivakavana. Miehistä 54 % piti naisten heihin kohdistamaa väkivaltaa itsepuolustuksena ja naisista 75 % oli tätä mieltä. (Dobashin & Dobash 2004, viitattu teoksessa Lauttu 2016, 101.)

6.1.2 Jälkikäteisreaktioita ja kostoa

Lautun aineistossa jälkikäteisreaktioiden miehen käyttämään väkivaltaan kuvaillaan olevan sellaisia naisten tekemiä väkivallantekoja, joilla on reagoitu miehen ajallisesti aikaisemmin käyttämään väkivaltaan. Nämä teot eivät siis ole luokiteltavissa itsepuolustukseksi, sillä tekohetkellä naiseen itseensä ei ole kohdistettu väkivaltaa, vaan väkivaltaa tai hyväksikäyttöä on tapahtunut aiemmin. Jälkikäteisreaktioiden kuvauksia yhdistää se, että mies on usein ollut toistuvasti väkivaltainen. Lisäksi miehen alistava ja kontrolloiva käyttäytyminen on kestänyt vuosia. (Lauttu 2016, 102–103.)

Miehen tekemä väkivalta, joka aiheutti naisissa väkivaltaisen jälkikäteisreaktion, ei kuitenkaan aina ollut fyysistä. Lautun aineistosta selviää, että henkinen alistaminen, kontrollointi ja sairaaloinen mustasukkaisuus on ollut syynä naisen käyttämälle väkivallalle. Myös naiseen kohdistunut taloudellinen väkivalta toimi kimmokkeena naisen käyttämälle fyysiselle väkivallalle. Joka tapauksessa

oikeutus väkivallan käyttämiseksi haetaan miehen aiemmasta käyttäytymisestä ja väkivallan käyttämisestä. Jälkikäteisreaktiot voisi siis myös luokitella tämän perusteella kostoksi. (Lauttu 2016, 103–106.)

Useilla naisilla, jotka olivat käyttäneet väkivaltaa jälkikäteen suhteessa miehen väkivallan käyttöön, oli myös muun tyyppisiä tilanteita, joissa he itse olivat käyttäneet väkivaltaa. Nämä toisenlaisen tilanteet selitettiin joillain muilla tavoin. Jälkikäteisreaktiot kumpuavat Lautun aineiston perusteella väärin kohdelluksi joutumisen tunteesta, kertomuksista on huomattavissa pettymys ja itsensä arvostetuksi tuntemisen puute. (Lauttu 2016, 106–107.)

6.1.3 Nainen aloitteellisena osapuolena

Lautun aineistosta löytyi myös kuvauksia sellaisesta väkivallasta, jota naiset tekivät ilman, että parisuhteen toinen osapuoli olisi kohdistanut heihin väkivaltaa. Nämä väkivaltilanteet lähtivät liikkeelle usein sanallisista riidoista, ja naisten käyttämä fyysinen väkivalta oli yleensä lievempää kuin niissä tilanteissa, joissa myös mies käytti väkivaltaa. Lisäksi on pääteltävissä, että väkivaltilanteet eivät tässä muodossa toistuneet kovin usein. (Lauttu 2016, 107.)

Lauttu teki aineistostaan merkittävän havainnon. Ne naiset, jotka kertoivat lievemmästä parisuhdeväkivallasta, eivät kertoneet niin traumaattisista lapsuuden kokemuksista, kuin vakavampaa väkivaltaa käyttäneet naiset. Lievempää väkivaltaa käyttäneet naiset eivät olleet joutuneet kohtaamaan aikuisinakaan niin paljoa muuta väkivaltaa, eikä esimerkiksi elämänhallinnan haasteet tai päihteiden väärinkäyttö tulleet näissä kertomuksissa esille. Tämän ryhmän naiset kykenevät reflektimaan omaa väkivallan käyttöönsä ja etsivät sille syitä, kuitenkin hyväksymättä tekojaan. (Lauttu 2016, 107.)

Tutkimuksien mukaan naisten tekemästä parisuhdeväkivallasta näyttäisi puuttuvat miesten parisuhdeväkivallalle tyypilliset piirteet. Miesten harjoittamaan parisuhdeväkivaltaan liittyy usein naisen kohdistuvaa kontrollia, seksuaalista väkivaltaa ja väkivalta usein vakavoituu ajan saatossa. (Nazroo 1995, viitattu teoksessa Lauttu 2016, 108.) Naiset vaikuttaisivat käyttävän väkivaltaa riitailanteissa ja tämä johtuu usein kiukustumisesta. (Nyqvist 2001, viitattu teoksessa Lauttu 2016, 108.)

6.2 Äitien käyttämä väkivalta

6.2.1 Väsymys

Lautun aineistossa väkivaltaa lapsiinsa kohdistaneet äidit kuvailivat väsymyksen olevan sekä henkistä että fyysistä, unta kaipaavaa väsymystä. Väsymys näyttäytyy erilaisena ja jotkut yhdistävät

sen pikkulapsiaikaan, jolloin väsymys oli hetkellistä. Toiset taas kertoivat väsymyksen olevan kokonaisvaltaisempaa ja väsymystä kuvailtiin masennuksena, vihana itseään ja lastaan kohtaan sekä piilevänä raivona. (Lauttu 2016, 121.)

Vastuu ja yksinäisyys liitettiin Lautun aineistossa vahvasti väsymykseen. Monet äidit ovat usein vastuussa arjen pyörittämisestä kotona, kun lasten isät ovat töissä tai eivät muuten osallistu kodinhoidollisiin askareisiin. (Lauttu 2016, 122.) Christine Parton on selittänyt naisten ja miesten väkivallan eroja naisten ja miesten sukupuolirooleilla vanhempina, ja väkivallan muodot olisivatkin Partonin mukaan sidoksissa työnjakoon. Äiti toimii perheessä hoivaajina ja isän työnä on elättää perhe, tämä tekee vanhemmille erilaiset asemat perheen sisällä. (Parton 1990, viitattu teoksessa Lauttu 2016, 123.)

Äidit, jotka pahoinpitelevät lapsiaan, ovat usein joutuneet miestensä pahoinpitelemiksi. Lisäksi he ovat joutuneet kokemaan lapsuudessaan sekä fyysistä että psyykkistä väkivaltaa. Äidin oma uhrius siis lisää myös lapsiin käytettävää väkivaltaa. (Featherstone 1996, viitattu teoksessa Lauttu 2016, 123.) Lautun aineistossa isät eivät ole paikalla niissä tilanteissa, kun äidit pahoinpitelevät lapsiaan, joko heitä ei ole mainittu tai jos mainintaan, maininta koskee sitä, että mies ei osallistu kodinhoitoon. Joissakin kertomuksissa isän väkivallattomuutta puolestaan korostetaan. Kertomuksissa ei esiinny pohdintaa siitä, tietävätkö isät äitien käyttämästä väkivallasta tai puuttuvatko he siihen mitenkään. (Lauttu 2016, 123.)

Lautun aineistossa väsyneet äidit kertoivat kaipaavansa lastenhoitoapua hetkellisesti, jotta voisivat saada omaa aikaa. Äidit kaipasivat aikuisseuraa ja kokivat olonsa yksinäisiksi, mutta toisaalta he kokivat tarvitsevänsä myös omaa aikaa. Eräs yksinhuoltajaäiti kertoo, kuinka tarvitsisi etäisyyttä lapsiinsa ja haluaisi saada nämä edes hetkeksi jonkun muun hoidettavaksi, hän jopa suunnittelee toisinaan laittavansa lapsensa lastenkotiin. Aineistosta löytyy myös kuvauksia, joissa lapsen huuto ja itku kerrottiin syyksi väsymykselle ja väkivallalle. (Lauttu 2016, 124–125.)

Yksikään äiti ei kerro Lautun aineistossa kohdistaneensa väkivaltaa lapsiinsa päihteiden vaikutuksen alaisena, vaikka alkoholi kyllä mainittiin muuten selittävänä tekijänä väkivallalle. Näissä maininnoissa väsymys ja väkivalta johtuivat äitien mukaan päihteidenkäytämisestä johtuvasta väsymyksestä. Yleensä Suomessa haetaan oikeutusta väkivallan käyttämiseen nimenomaa päihteistä ja niiden vaikutuksesta heikentyneestä harkintakyvystä, mutta lapsiin kohdistuvan väkivallan kohdalla tätä selitystä ei anneta ainakaan tässä tutkimuksessa. (Lauttu 2016, 126.)

6.2.2 Väkiältä kasvattajana

Väkiältä kasvatuksellisenä keinona nousi Lautun aineistossa usein esille. Kasvatuksellisen väkivallan käyttäminen tuotiin äitien toimesta esille hyväksyttävänä keinona ja sitä kuvailtiin opettamisena ja jopa vanhempien velvollisuutena. Kuritusväkiältä pidettiin joissakin kertomuksissa täysin normaalina ja kuritusväkivallan käyttämistä pyrittiin äitien toimesta normalisoimaan. (Lauttu 2016, 127.)

Monelle väkiältä lapsiinsa käyttävälle äidille oli tärkeää erottaa toisistaan pahoinpitely ja kasvatuksellisen väkivallan. Erilaisen tekemuodot erottavat nämä toistaan Lautun aineistossa, esimerkiksi tukkapöly ja luunappi nähtiin hyväksyttävänä tekoina, kun taas lyöminen ei ollut hyväksyttävää. Väkivallan kovenemista toisinaan ehkäisee lasten pienuus, väkivallasta johtuvat näkyvät jäljet, jolloin sosiaalitoimi puuttuisi tilanteeseen ja rakkaus lasta kohtaan. Vaikka kuritusta ja pahoinpitelyä pidettiin eri asioina, sama äiti kertoi kuitenkin myös väkivallan käyttämisestä. Väkivallan käyttämistä kontrolloidaan tekijän toimesta, mutta toisaalta kontrolloiminen on mahdotonta. Kertomuksissa äidit olivat peloissaan kontrollin menettämisestä, jolloin väkivallasta tulisi vakavampaa. (Lauttu 2016, 129–130.)

6.3 Alkoholi

Lautun aineistossa erityisesti vankilassa olevat naiset käyttivät alkoholia keinona oikeuttaa väkivaltaiset teot, mutta perheneuvolassa toteutetuissa haastatteluissa ja kirjeaineistossa alkoholia ei tarjottu syyksi väkivallalle, vaikka väkiältä olikin usein käytetty alkoholin vaikutuksen alaisena. Lautun mukaan alkoholin osuuden korostuminen vankihaastatteluissa on ymmärrettävää, sillä iso osa väkivaltarikoksista tehdään alkoholin vaikutuksen alaisena ja suurella osalla vangeista on päihdeongelma. Sen sijaan Lautun aineistosta ei löydy kertomuksia, joissa väkivallan käyttämistä olisi perusteltu uhrin alkoholin käytöllä. (Lauttu 2016, 134–135.)

Joillekin naisille Lautun aineistossa väkivallan ja alkoholin välinen yhteys oli naisten itsensä mielestä hyvin selkeä, ja he olivatkin sitä mieltä, että eivät olisi käyttäneet väkiältä, jos eivät olisi nauttineet alkoholia. Toisissa kertomuksissa ei taas vedetty suoraan johtopäätöksiä alkoholin ja väkivallan välisestä yhteydestä, mutta sitä kyllä pohdittiin. (Lauttu 2016, 136–137.)

6.4 Terveystila

Lautun aineistossa yhtenä väkiältä selittävänä asiana naiset ovat tarjonneet terveystilaa ja sairautta. Osa naisista ajatteli oman väkivaltaisen käyttäytymisen johtuvan sairaudesta tai persoonallisuushäiriöstä. Jos ajatellaan, että väkivallan käyttämistä selitetään sairaudella, yksilön ei tarvitse ottaa vastuuta teostaan, vaan hän voi vedota sairauteen, jolle ei itse voi mitään. (Lauttu 2016, 139–

140.) Yksi kertomus Lautun aineistossa käsitteli kuukautisia ja kuukautisten vaikutusta väkivalta-käyttäytymiseen. Väkivalta on kyseisen naisen mukaan ”voima, jolle ei voi mitään” ja hän uskoo väkivallan loppuvan itsestään, kun ikää tulee lisää kuukautiset jäävät pois. (Lauttu 2016, 141–142.)

6.4.1 Mielenterveyden häiriöt

Vuosina 1980–1994 tapoista ja murhista syytettyjä naisia määrättiin mielentilatutkimuksiin yhteensä 107. Mielentilatutkimuksen tulokset on jaettu yhdeksään pääluokkaan: skitsofrenia, vakava masennustila, muu psykoosi, alkoholiongelma, asosiaalinen persoonallisuushäiriö, muut persoonallisuushäiriöt, neuroosi, muu psykiatrinen diagnoosi ja ei psykiatrinen diagnoosi. Tutkituista syyntakeisia oli 46 %, täyttä ymmärrystä vailla 33 % ja syyntakeettomia, täyttä ymmärrystä vailla 22 %. (Eronen ym. 1996.)

Päädiganoosi	Syyntakeisuusarvio		
	<i>TY</i>	<i>TYV</i>	<i>YV</i>
Skitsofrenia	-	-	9
Vakava masennustila	-	-	7
Muu psykoosi	-	1	3
Alkoholismi	9	1	-
Asosiaalinen persoonallisuushäiriö	10	4	-
Muut persoonallisuushäiriöt	20	20	1
Neuroosi	2	2	-
Muu psykiatrinen diagnoosi	4	1	-
Ei psykiatrinen diagnoosi	4	6	3
Yhteensä	49	35	23
	(46 %)	(33 %)	(22 %)

TY=täydessä ymmärryksessä, TYV=täyttä ymmärrystä vailla, YV=ymmärrystä vailla

Taulukko 1. Mielentilatutkimuksien tulokset vuosina 1980–1994 (Eronen ym. 1996).

Mielenterveydelliset häiriöt eivät kuitenkaan yksin selitä väkivaltaisuutta, taikka ennusta suoraan tulevaa väkivaltakäyttäytymistä. Mielenterveyshäiriötä sairastavan ihmisen väkivaltaisuus johtuukin todennäköisesti päihdeongelmasta, aikaisemmasta väkivallasta sekä psykososiaalisten ja ympäristön aiheuttamien stressitekijöiden kuormituksesta yhdistettynä mielenterveyden häiriöön. (Vorma 2012.)

6.5 Luonne

Luonne ja temperamentti asetettiin Lautun aineistossa toisinaan väkivallan syyksi. Kun luonnetta käytetään väkivallan selittäjänä, taustalla on ajatus, ettei ihminen voi mitään ominaisuuksille, jotka ovat määrittyneet biologian ja genetiikan vuoksi sellaisiksi, kuin ne ovat. Aineistossa useat naiset

kuvailivat omaavansa lyhyen pinnan ja olevansa äkkipikaisia luonteeltaan, näitä ominaisuuksia he pystyivät hallitsemaan tiettyyn pisteeseen saakka. Kun raja ylittyi, sitä kuvailtiin naisten toimesta voimakkaaksi reaktioksi, tämahdykseksi ja kohahdukseksi. (Lauttu 2016, 143.)

6.6 Oma trauma ja sukupolvisuus

Lautun aineistossa nousi esiin paljon naisten omia kokemuksia heihin kohdistetusta väkivallasta. Lauttu pitää uhriutumista väkivallalle merkittävänä syynä naisten, ja myös miesten, käyttämälle väkivallalle. Lauttu käsittelee vain niitä kertomuksia, joissa nainen on itse luonut yhteyden kokemansa ja tekemänsä väkivallan välille, sillä aineistosta löytyi myös sellaisia kertomuksia, joissa naiset olivat joutuneet kokemaan väkivaltaa, mutta eivät nähneet kokemansa ja tekemänsä väkivallan välillä olevan syy-yhteyttä. Oman väkivallan käyttämisen oikeuttaminen omalla traumalla perustuu sille ajatukselle, että yksilön ei tarvitse enää sietää väkivaltaa, kun on kokenut sitä jo niin paljon. (Lauttu 2016, 145–146.)

Lautun aineistossa naisten kokema väkivalta ei ole samanlaista, vaan kertomuksien uhrius oli jaoteltavissa kolmeen koettuun väkivallan muotoon. Nämä väkivallan muodot olivat mieskumppanin tekemä väkivalta, lapsuudessa koettu väkivalta vanhempien ja toisinaan sisarusten taholta sekä perheen ulkopuolisen miehen tekemä seksuaalinen väkivalta. (Lauttu 2016, 146.)

Aineistossa yhteensä kymmenen naista kertoi vanhempiansa kohdistaneen heihin fyysistä väkivaltaa. Kolmessa tapauksessa naisen äiti oli tekijä ja kahdeksassa naisen isä, yhdessä tapauksessa molemmat vanhemmat olivat olleet väkivaltaisia. Yhden naisen veli oli kohdistanut tähän vakavaa fyysistä väkivaltaa. Neljässä kertomuksessa tuli esille, että naisen isä, tai isäpuoli, oli kohdistanut heihin seksuaalista väkivaltaa, tämä luku sisältää myös yrityksen tasolle jääneet teot. Yhteensä 14 naista puolestaan kertoi todistaneensa vanhempiansa välistä fyysistä väkivaltaa. Nykyisten tai entisten mieskumppaneiden fyysisen väkivallan kohteeksi joutuneita naisia oli yhteensä 16 ja vain yksi nainen kertoi mieskumppanin tekemästä seksuaalisesta väkivallasta. Seksuaalista väkivaltaa muiden miesten taholta kertoi puolestaan kokeneensa kuusi naista, naisten tekemästä seksuaalisesta väkivallasta ei ollut aineistossa yhtäkään mainintaa. (Lauttu 2016, 147.)

Koetun ja tehdyn väkivallan suhde oli Lautun aineiston kertomuksissa monimutkainen ja koetusta väkivallasta haettiin enemmän ymmärrystä omalle väkivallalle, eikä niinkään oikeutusta tai syytä. Menneisyys toimii tietenkin pohjana yksilön omalle kehitykselle ja väkivalta saakin tässä aikajanassa erilaisia merkityksiä. (Lauttu 2016, 147.) Aineistossa omaan menneisyyteen suhtauduttiin kuitenkin myös kriittisesti ja siihen pyrittiin ottamaan etäisyyttä. Jotkut naiset tulivat siihen tulokseen, että omat teot ovat kuitenkin lopulta omia valintoja, vaikka lapsuus olisikin ollut traumaattinen. Naisilla oli pyrkimys tarjota omille lapsille turvallisempi lapsuus, mitä heillä itsellään oli ollut. (Lauttu 2016, 150.)

Aino Hilliaho on tutkinut Pro Gradu -tutkielmassaan ”Olen väkivaltainen äiti, entä sinä?” äitien keskustelupalstoille kirjoittamia ajatuksia lapsiinsa kohdistamastaan väkivallasta. Tutkimusaineistossa on 47 internetin keskustelupalstoille kirjoitettua kirjoitusta aiheeseen liittyen. Hilliahon aineistosta käy ilmi, että äidit, jotka ovat lapsena kokeneet itse väkivaltaa ja käyttävät väkivaltaa nyt säännöllisesti omia lapsiaan kohtaan, tunnistavat oman käyttäytymisenä keskimääräistä paremmin väkivalaksi. He eivät tosin näe mitään muuta selitystä omalle väkivallalleen, kuin lapsuudessa koetut väkivaltatilanteet ja kokevat väkivallan käyttämisen olevan ikävän menneisyyden toistamista. (Hilliaho 2010, 57–58.)

Hilliahon aineistossa väkivaltaa omiin lapsiinsa kohdistaneet äidit kertovat omassa lapsuudessaan väkivallan tekijöiksi useassa kirjoituksessa oman äidin, yhdessä kirjoituksessa molemmat vanhemmat. Yhdessäkään kirjoituksessa ei ole mainintaa, että pelkästään isä olisi käyttänyt väkivaltaa. Hilliaho tarjoaa tälle ilmiölle selityksenä sitä, että aikuisen tyttären pohtiessa omaa äitiyttä ja äitinä käyttämäänsä väkivaltaa, on luonnollista, että tällöin erityisesti äidin käyttämä väkivalta nousee tarkasteluun. Lapsuudessaan omien äitiensä taholta väkivaltaa kokeneet äidit haluaisivat olla erilaisia, mitä oma äiti on aikoinaan ollut. Vaikka vahva halu toimia toisin näiltä äideiltä löytyykin, niin lapsuudessa väkivaltaa kokeneelle tämä voi olla hyvin vaikeaa. (Hilliaho 2010, 58–59.)

6.7 Elinympäristönä päihdeporukat

Lautun aineistossa jotkut naiset pyrkivät neutraloimaan omaa väkivaltaisuutta selittämällä sitä elinolosuhteilla ja sosiaalisilla suhteilla. Päihteidenkäyttökulttuurissa väkivalta on normaali asia ja se kuuluu normiarkeen. Tällaisissa piireissä naisen tekemää väkivaltaa ei pidetä niin hävettävänä tai kiellettyä naiselle, koska yhteisössä on totuttu monenmoiseen väkivaltaan. Aineistossa joidenkin vankien kohdalla olosuhteet, joissa väkivalta on normaalia ja arkipäiväistä, tulivat esille. Nämä naiset itsekin kertoivat pitävänsä väkivaltaa normaalina, elämäntyylisiin kuuluvana asiana. (Lauttu 2016, 151–152.)

Ulla Salovaara on tutkinut väitöskirjassaan ” Rikoksista tuomitut naiset – Yhteisöstä erottaminen ja takaisinliittymisen mahdollisuudet” rikoksista tuomittuja naisia. Salovaaran aineisto on kerätty haastattelemalla 18 naista. Kaikki haastatellut naiset olivat haastatteluhetkellä joko vankilassa, valvotussa ehdonalaisessa vapaudessa taikka suorittaneet vankeusrangaistuksen. Salovaara nostaa tutkimuksessaan esille, kuinka väkivalta on oleellinen osa päihdemaailmaa, jopa välttämättömyys. Salovaaran haastattelemista naisista kukaan ei ajatellut väkivallan olevan normaalia, vaikka he itse käyttivätkin väkivaltaa ja joutuivat sitä kokemaan (Salovaara 2019, 141.)

Päihdemaailmassa miehet ovat keskiössä, minkä vuoksi naisten selviytymisvaihtoehdot ovat rajalliset, mikäli hän ei ole parisuhteessa, sillä yleensä parisuhteessa olevaa naista väkivallalta suojelee

tämän puoliso. Jotta nainen saa lunastettua paikkansa päihdeyhteisössä, hän joko käyttää väkivaltaa tai alkaa prostituoiduksi. Väkivaltaa käyttämällä naisella on myös mahdollisuus päästä korkeammalle päihdeyhteisön hierarkiassa. Huumausaineriippuvaisella naisella on myös toinen riippuvuus: huumausaineita käyttävät miehet. Salovaaran aineistosta esiin nousi myös väkivallan käyttäminen ratkaisuna. Väkivallasta haettiin ratkaisua esimerkiksi itsen kohdistuneen uhkaavan tilanteen päättämiseen. (Salovaara 2019, 142.)

6.8 Mustasukkaisuus miehistä

Naisten välistä väkivaltaa Lautun aineistossa selittää mustasukkaisuus miehistä ja miesten seurasta. Aineistossa oli joitakin kertomuksia, joissa väkivaltaa toiseen naiseen käyttänyt nainen tiesi tai epäili uhriksi joutuneen naisen olleen miehensä kanssa intiimisuhteessa. Näille naisten välisille väkivaltatilanteille, joita mustasukkaisuus motivoi, oli tyypillistä, että ainakin tekijä oli alkoholin tai huumausaineiden vaikutuksen alaisena. (Lauttu 2016, 153.)

6.9 Henkirikosten motiivit

Putkosen vuonna 2003 tehdyn väitöskirjatutkimuksen mukaan naisten yleisin motiivi henkirikoksen tekemiselle on uhrin kanssa riitely (59 %). Naisten motiivit kuitenkin eroavat riippuen siitä, kuka on henkirikoksen uhri. Tuttaviin ja ystäviin kohdistuneissa rikoksissa juuri riitely mainittiin yleisimmäksi motiiviksi, mutta osa vetosi myös impulsiivisuuteen. Ihmisen, jonka kanssa naisilla oli ollut jonkinlainen intiimisuhte, naiset tappavat usein seksuaalisten syiden vuoksi, tosin tämä ei ollut kertaakaan ainoa henkirikoksen motiivi ja osa naisista vetosi itsepuolustukseen. (Putkonen 2003, 32–33.)

7 POHDINTA

Keräämäni aineiston perusteella naisten käyttämä väkivalta, ja syyt väkivallan käyttämisen taustalla ovat moninaisia ja sidoksissa siihen, kuka joutuu naisen käyttämän väkivallan uhriksi. Opinäytettä kirjoittaessani huomasin, että löytäessäni uusia lähteitä ja vastauksia edellisiin kysymyksiin, uusia kysymyksiä nousi esille. Tietoa hakiessa törmäsin usein siihen, että naisten uhriutta on tutkittu paljon, mutta nainen väkivallan käyttäjänä ei ole yhtä paljon tutkittu aihe. Tämä on toki ymmärrettävää, sillä naisten kokema väkivalta on edelleen suuri ongelma Suomessa ja maailmanlaajuisesti.

Naiset kohdistavat eniten väkivaltaa perheenjäseniinsä ja nämä teot saattavatkin jäädä pimentoon viranomaisilta, sillä nämä teot tapahtuvat usein kotona ja olisi uhrin oman ilmoituksen varassa, jotta

tieto koetusta väkivallasta saataisiin viranomaisten tietoon. Varsinkin lieviksi luokiteltavien väkivallan tekojen määrä voi olla todellisuudessa paljon suurempi, mitä tilastot antavat ymmärtää. Miesten ilmoitushalukkuus naisten tekemästä väkivallasta on vähäistä, syitä tämän taustalla on varmasti monia, mutta yksi syy lienee oma ylpeys ja pelko ”kasvojen menettämisestä”. Joissain tapauksissa naisten väkivaltaisten tekojen uhriksi joutuneet miehet eivät välttämättä miellä naisen väkivaltakäyttäytymistä niin vakavaksi ongelmaksi, sillä fyysisesti isokokoisempi ja voimakkaampi mies voi tuntea pärjäävänsä tilanteessa, vaikka joutuisikin kokemaan väkivaltaa naisen taholta. Vaikka mies pärjäisikin näissä tilanteissa suuremman fyysisen kokonsa vuoksi, väkivallan vakavuutta ei silti voi sivuuttaa, eikä sitä pidä missään nimessä vähätellä. Lähisuheväkivallalla on tutkimuksien perusteella tapana muuttua vakavammaksi ajan saatossa, minkä vuoksi väkivallan kierre olisi hyvä katkaista jo varhaisessa vaiheessa, ennen kuin väkivallasta tulee vakavia seuraamuksia.

Lasten kokemat väkivaltaisuudet puolestaan saattavat jäädä pimentoon sen vuoksi, että lapset ovat loppujen lopuksi luonnostaan lojaaleja vanhempiaan kohtaan, eikä vanhemmista välttämättä haluta kertoa ikäviä asioita perheen ulkopuolisille henkilöille. Jos lapsi on kasvanut alusta saakka väkivaltaisessa elinympäristössä, tämä ei myöskään tiedä paremmasta, eikä välttämättä osaa kyseenalaistaa vanhemman toimintamallia, vaikka se aiheuttaisikin lapselle pelkoa ja kärsimystä. Tärkeää olisi, että esimerkiksi koulun tai päivähoitopaikan henkilökunta reagoisi matalalla kynnyksellä, mikäli huomaa lapsen käytöksen muuttuvan kovasti tai ilmassa muita vaaran merkkejä. Myös poliisilla on tärkeä rooli lapsiin kohdistuvan väkivallan tunnistamisessa esimerkiksi kotikeikoilla, joiden aikana lapsia on paikalla. Tulisi muistaa, että vaikka lapseen ei suoraan kohdistuisi väkivaltaa vanhempien taholta, vanhempien välisen väkivallan todistaminen on väkivaltaa myös lasta kohtaan.

Poliisi on joissain tapauksissa ensimmäinen taho, jonka tietoon yksittäinen väkivallan teko tulee. Poliisin tietoon väkivaltatilanteet tulevat useimmiten silloin, kun tilanne kärjistyy siihen pisteeseen, että väkivallan uhriksi joutunut kokee, ettei pärjää tilanteessa ja tarvitsee poliisin apua. Ensiapion rooli onkin tällaisella tehtävällä tärkeä ja tilanteeseen suhtautumisen oltava hienotunteista uhria kohtaan, jotta yhteistyöhalukkuus poliisia kohtaan säilyisi myös tämän ensitapaamisen jälkeen. Korostaisin näissä tilanteissa myös viranomaisyhteistyön merkityksellisyyttä, sillä jokaisella viranomaisella on esimerkiksi perheväkivallan lopettamisessa ja ennaltaehkäisemisessä oma, tärkeä roolinsa. Lisäksi on hyvä muistaa myös kolmannen sektorin toimijat, voisi olla hyödyllistä, että poliisilla olisi esimerkiksi jaettavia esitteitä mukana, joissa olisi tilanteeseen sopivien auttavien tahojen yhteystiedot.

Mielestäni naisten käyttämää väkivaltaa olisi syytä tutkia lisää. Syistä väkivallan taustalla lienee hyvin vaikeaa saada täysin objektiivista tutkimustietoa, sillä vain väkivallantekijä itse voi todellisuudessa tietää, miksi hän päätyi väkivaltaa käyttämään. Väkivaltaa tehneeltä ihmiseltä ei välttämättä

saa täysin totuudenmukaista syytä teon taustalla, sillä ihmisillä on taipumus selitellä omia tekojaan parhain päin ja löytää joku sosiaalisesti hyväksytty syy selittämään väkivaltaisuuttaan. Tietysti on joitakin muuttujia, joita on mahdollisuus tarkastella objektiivisemmin suhteessa väkivaltaan, esimerkiksi päihteiden käyttö, mutta tuskinpa päihteet ovat ainakaan kovin usein ainoa syy väkivallan taustalla.

Lautun aineistossa nousi esille yhtenä väkivallan selitystapana itsepuolustus. Vaikka väkivallan käyttämisen ei tulisi olla hyväksyttävää missään olosuhteissa, itsepuolustus tuntuu olevan sosiaalisesti hyväksyttävä syy jopa vakavammille teoille, kuten henkirikokselle. Itsepuolustus lienee väkivallan käyttämisen taustalla sosiaalisesti hyväksyttävämpää juurikin uhrin asemasta irtaantumisen vuoksi, ja populaarikulttuurissa esimerkiksi väkivaltaisen miehensä puukottanut nainen voi näyttäytyä jopa sankarina, joka päätti katkaista väkivallan kierteen. Mikäli näin äärimmäiseen tilanteeseen ajaututaan, meidän pitäisi kysyä, että miksi väkivallan kierrettä ei katkaistu aiemmin? Pitkittyneeseen lähisuhdeväkivaltaan liittyy toki valta-asetelmia, joita suhteen ulkopuoliset ihmiset eivät voi täysin ymmärtää, sekä muita syitä, miksi suhteesta on haasteellista, ja uhrin päin sisällä jopa mahdotonta, lähteä.

Väkivaltaisen käyttäytymisen syiden tutkiminen ja ymmärtäminen on mielestäni ensiarvoisen tärkeää, jotta väkivaltaisille naisille on mahdollista tarjota oikeanlaista apua tilanteen ratkaisemiseen. Mielestäni myös naisten, ja muidenkin, käyttämää henkistä väkivaltaa tulisi tutkia laajemmin, esimerkiksi uhrikyselyitä hyödyntämällä, sillä henkisen väkivallan seuraukset voivat olla hyvin tuhoisat, vaikka näkyviä jälkiä ei jääkään. Yleinen stereotypia lieneekin, että naiset käyttäisivät enemmän henkistä kuin fyysistä väkivaltaa ja he käyttäisivät henkistä väkivaltaa miehiä enemmän. Olisi mielenkiintoista tietää tämän stereotypian paikkansapitävyys.

Väkivaltatutkimusta on mahdollista tehdä monesta eri näkökulmasta ja kaikista näkökulmista toteutetuille tutkimuksille on varmasti oma paikkansa tutkimuskentällä. Itse valitsin opinnäytetyössäni lähestymiskulmaksi naisen väkivallan käyttäjänä, sillä halusin selvittää, millaista väkivaltaa juuri naiset käyttävät ja miksi. Vaikka en olekaan tutustunut opinnäytetyötä tehdessäni yhtä syvällisesti miesten käyttämästä väkivallasta tehtyihin tutkimuksiin, niin naisten ja miesten väkivaltaisuudessa ja syissä väkivaltaisuuden taustalla vaikuttaisi olevan eroavaisuuksia. Olisi siis hyödytöntä tarjota väkivaltaisille naisille samanlaista apua kuin väkivaltaisille miehille, mikäli syyt väkivallan käyttämisen taustalla poikkeavat toisistaan merkittävästi. Miksi sitten väkivaltaa käyttävän ihmisen sukupuolella on merkitystä siinä, millaisia väkivallan tekoja hän tekee? Onko kyse puhtaasti biologiasta vai jostain muusta? Naisten ja miesten käyttämän väkivallan vertailu ei mahtunut enää tähän opinnäytteeseen, mutta aihe olisi varmasti mielenkiintoinen ja tarkastelemisen arvoinen.

Etsiessäni materiaalia tätä opinnäytetyötä varten havaitsin, että väkivaltatutkimusta, mitä on tehty nimenomaa naisen käyttämästä väkivallasta, on kovin vähän. Löysin paljon hyviä tutkimuksia ja mielenkiintoisia tutkimustuloksia, mutta valitettavasti tekijän sukupuoli ei selvinnyt näistä tutkimuksista. Tutkimuksissa saattoi olla selvitettyä uhrin sukupuoli, mutta tekijän sukupuolta ei ollut näissä tutkimuksissa käytetty muuttujana. Koen, että näistä tutkimustuloksista ei olisi ollut hyötyä tämän opinnäytteen edistämisessä, sillä olen valinnut tehdä nimenomaa naisten käyttämästä väkivallasta opinnäytetyön. Tämän vuoksi opinnäytteessä viitataan paljon Emmi Lautun väitöskirjaan, sillä se oli ainoa sellainen tutkimus, joka käsittelee naisten käyttämää väkivaltaa laajasti ja yli ”uhri-rajojen”. Lisäksi olen käyttänyt aineistona sellaisia tutkimuksia, jotka on tehty liittyen tiettyihin uhriin ja naisten heihin kohdistamaan väkivaltaan. Naisten käyttämää väkivaltaa olisi siis tarvetta tutkia lisää.

Olen pyrkinyt varmistamaan opinnäytetyöni luotettavuuden käyttämällä vain sellaisia lähteistä, jotka olen arvioinut laadukkaiksi ja luotettaviksi. Naisten käyttämästä väkivallasta on rajallisesti saatavilla aiempaa tutkimustietoa, ja koska olen valinnut nimenomaa naisnäkökulman, mielestäni ei olisi ollut järkevää vedota sellaisiin väkivaltatutkimuksiin, joita on tehty yleisellä tasolla, eikä väkivaltaa ole tarkasteltu käyttäen tekijän sukupuolta muuttujana. Lähdemateriaalia kahlatessa huomasin, että muutamissa tutkimuksissa oli pieniä tiedonmurusia liittyen naisten käyttämään väkivaltaan. Olen hyödyntänyt myös näitä tutkimuksia opinnäytetyöni lähdemateriaalina nimenomaa naisten käyttämän väkivallan osalta. Olen joutunut turvautumaan opinnäytteessäni toisen käden tietoon, sillä kaikkia alkuperäisiä lähteitä ei ollut löydettävissä käytettävissä olevista tietopankeista, mutta olen pyrkinyt pitämään toisen käden tietoon turvautumisen minimissään. Kirjallisuuskatsauksena tehdyn opinnäytetyön luotettavuus perustuu pitkälti käytettyihin lähteisiin ja niiden luotettavuuteen.

LÄHTEET

Bärlund, K. 2019: Äitien alle yksivuotiaisiin lapsiinsa kohdistamat henkirikokset, niiden yritykset ja väkivalta mielentilatutkimusasiakirjoissa. Helsinki, Unigrafia. Luettavissa:

<https://core.ac.uk/reader/231907940>

Luettu: 6.11.2023

Ellonen, N., Kivivuori, J. & Kääriäinen J. 2007: Lapset ja nuoret väkivallan uhreina.

POLIISIAMMATTIKORKEAKOULUN TIEDOTTEITA 64 / 2007. Poliisiammattikorkeakoulu & Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos. Luettavissa:

<https://helda.helsinki.fi/server/api/core/bitstreams/31b055f3-8412-4371-bc29-ba9e2cc956a3/content>

Luettu 1.11.2023

Eronen, M., Tiihonen J. & Hakola P. 1996: Naisten tekemät henkirikokset Suomessa 1980–1994.

Duodecim -lehti. Luettavissa:

<https://www.duodecimlehti.fi/duo60262>

Luettu: 6.11.2023

Ensi- ja turvakotien liitto: Tunnista väkivalta. Luettavissa:

<https://ensijaturvakotienliitto.fi/tukea-ammattilaiselle/perhe-ja-lahisuhdevakivalta/tunnista-vakivalta/#turvakodit1246-a579>

Luettu 10.10.2023

Federley, K. 2016: Miesten kokemuksia naisten tekemästä parisuhdeväkivallasta. Tampereen yliopisto. Luettavissa:

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/98740/GRADU-1458733112.pdf>

Luettu: 1.11.2023

Hilliaho, A., 2010: "OLEN VÄKIVALTAINEN ÄITI, ENTÄ SINÄ?" Keskustelupalstoille kirjoittaneiden äitien ajatuksia lapsiinsa kohdistamastaan väkivallasta. Jyväskylän yliopisto. Luettavissa:

[https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/25944/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201101251169.pdf?sequence=1&isAllowed=y2_\(jyu.fi\)](https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/25944/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201101251169.pdf?sequence=1&isAllowed=y2_(jyu.fi))

Luettu 5.11.2023

Rikosuhripäivystys: Lähisuhdeväkivalta voi koskettaa jokaista. Luettavissa:

https://www.riku.fi/erilaisia-rikoksia/lahisuhdevakivalta/?gclid=Cj0KCQjw7JOpBhCfARI-sAL3bobfXDz6y8jta6SwgxxDCcsYw0iXZeMkaAFhtx7mcXq4T6Xgak9-eR4UaAitwEALw_wcB

Luettu 10.10.2023

Salminen, A. 2011: Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan Yliopisto. Luettavissa:

https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf

Luettu 8.2.2023

Salovaara, U. 2019: Rikoksista tuomitut naiset – Yhteisöstä erottaminen ja takaisinliittymisen mahdollisuudet. Jyväskylän yliopisto. Luettavissa:

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/62777/978-951-39-7685-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Luettu 8.11.2023

Tavasti, M. 2019: Eihän tästä voi ääneen puhua: äitiyden ja väkivaltaisuuden tulkintoja kehysanalyysin keinoin. Jyväskylän yliopisto. Luettavissa:

<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/64871/1/URN%3ANBN%3Afi%3Aaju-201906273474.pdf>

Luettu 1.11.2023

Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos: Seksuaaliväkivalta. Luettavissa:

<https://thl.fi/fi/web/vakivalta/vakivallan-muodot/seksuaalivakivalta>

Luettu 1.11.2023

Törrönen, H. 2009: Vaiettu naiseus, ajatuksia väkivallan tunnistamisesta, nimeämisestä ja hoitamisesta. Ensi- ja turvakotien liitto. Hämeenlinna, Kariston Kirjapaino Oy.

Vilka, H. 2023: Kirjallisuuskatsaus metodina, opinnäytetyön osana ja tekstilajina. Helsinki, Art House. Luettavissa:

<https://www.ellibslibrary.com/book/9789518849448>

Luettu 10.11.2023

Vorma, H. 20.12.2012: Mielenterveyden häiriöt eivät yksinään lisää väkivaltaisuutta. Sosiaali- ja terveysministeriö. Luettavissa:

<https://stm.fi/-/mielenterveyden-hairiot-eivat-yksinaan-lisaa-vakivaltaisuutta>

Luettu 8.11.2023

LIITE 1

Opinnäytetyön aineistonkeruussa käytetyt hakusanat:

Nainen/naiset/nais* + väkivalta/väkivaltaisuus

Nainen/naiset/nais* + lähisuhdeväkivalta

Nainen/naiset/nais* + henkirikos/murha/tappo

Nainen/naiset/nais* + henkinen/fyysinen/hengellinen/taloudellinen/sosiaalinen +väkivalta

Nainen/naiset/nais* + aggressio/aggressiivisuus

Nainen/naiset/nais* + lapsi/lapset/nuori/nuoret + väkivalta/kaltoinkohtelu/väkivaltaisuus

Nainen/naiset/nais* + puoliso/aviopuoliso/aviomies/miesystävä + väkivalta/väkivaltaisuus

Nainen/naiset/nais* + työ/työpaikka/työskentely + väkivalta/väkivaltaisuus

Nainen/naiset/nais* + alkoholi/päihdeongelma/päihteet/huumausaineet + väkivalta/väkivaltaisuus

Nainen/naiset/nais* + sukulainen/sukulaiset/sukulaisuus +väkivalta/väkivaltaisuus

Nainen/naiset/nais* + mielenterveys/psyyyke/psykoosi/mielenterveysongelma + väkivalta/väkivaltaisuus

Nainen/naiset/nais* + lapsensurma/surmaaminen

Nainen/naiset/nais* + pahoinpitely

woman/women + violence

woman/women + homicide/murder/assault